

теми у системі міжпредметних зв'язків);

- удосконалювати систему контрольних заходів шляхом варіювання та співвідношення аудиторних та позааудиторних занять.

Корекція навчальної діяльності студентів здійснюється протягом освоєння кожного концентру (модуля) при допомозі ієрархічно взаємопов'язаних компонентів – підручника, збірника вправ, аудіоматеріалів, текстів для домашнього читання, текстів, тощо.

Червона Світлана Петрівна

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри статистики, інформаційних

технологій та математичних методів в економіці,

Національна академія статистики, обліку та аудиту

ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ У 2014-2021 РОКАХ

Дослідження економічного і соціального розвитку країни потребує врахування демографічних факторів. Це пояснюється тим, що населення, а також його окремі соціально-демографічні групи, є учасниками економічного процесу та одночасно виступають й споживачами його результатів. Тому для прийняття виважених й обґрунтованих управлінських рішень у економічній та соціальній сферах необхідно використовувати інформацію про населення.

Дослідження населення передбачає:

- ✓ оцінку чисельності, складу й структури населення;
- ✓ характеристику руху населення.
- ✓ прогнозування перспективної чисельності населення.

За даними ООН Україна за чисельністю населення станом на липень місяць 2020 року займала 35 місце в світі [1]. Серед країн, які потрапили до ТОП-40 рейтингу країн світу за чисельністю населення лише в Україні та Польщі має місце зменшення чисельності населення порівняно з 2015 роком.

За даними Державної служби статистики України [2] чисельність населення в Україні зменшується з 1994 року. Найбільш істотне зниження чисельності населення сталося у 2014 році й пов'язано з анексією росією частини території нашої країни: Автономної республіки Крим та частини Луганської та Донецької областей (рис. 1).

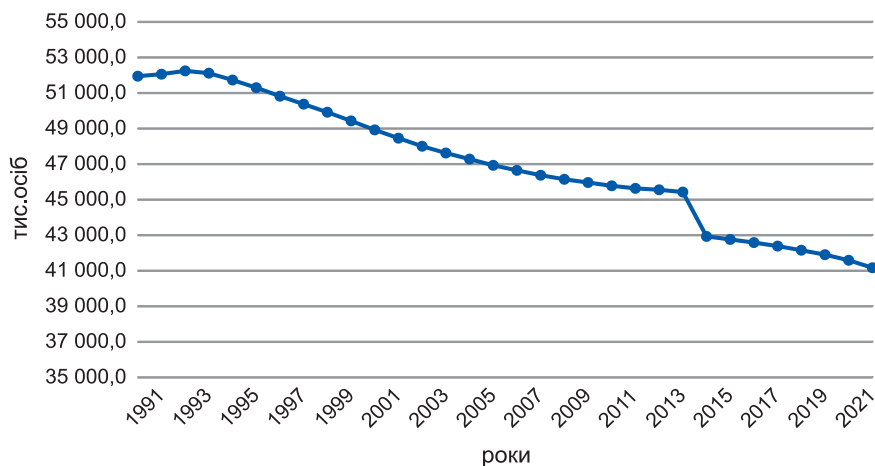

Рис. 1. Чисельність наявного населення України станом на 1 січня 1991-2022 рр.

Джерело: побудовано автором за даними [2]

За період військового протистояння України й росії середньорічна чисельність населення України зменшилась на 3,8 % або на 231,9 тис. осіб (рис.2).

Рис. 2. Динаміка середньорічної чисельності наявного населення України у 2014-2021 рр.

Джерело: розраховано та побудовано автором за даними [2]

Зменшення населення в Україні відбувається під впливом природного скорочення: за рахунок перевищення смертності над народжуваністю. Якщо у 2014 році на 100 народжених припадало в середньому 136 померлих, то у 2021 році цей показник збільшився майже в 2 рази і становив 262,6 померлих (рис. 3).

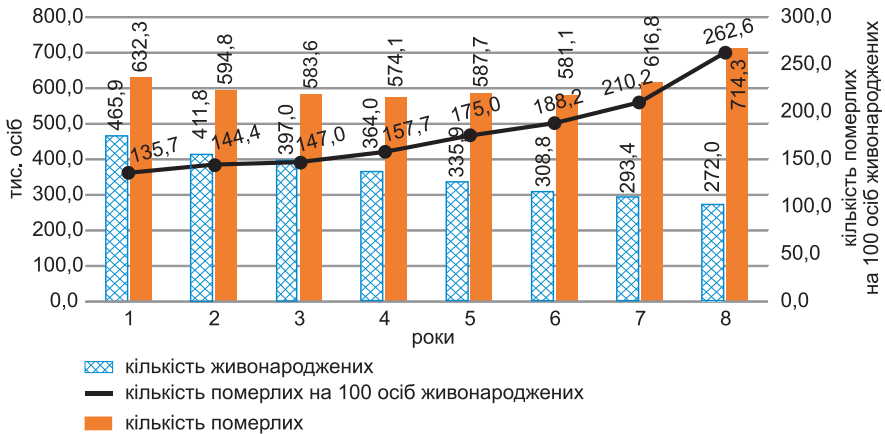

Рис. 3. Чисельність народжених, померлих та їх співвідношення в Україні у 2014-2021 рр.

Джерело: розраховано та побудовано автором за даними [2]

Інтенсивність руху населення України, що характеризується коефіцієнтами природного, механічного та загального приросту (скорочення), свідчать про депопуляцію (рис. 4).

Депопуляція спричинена в Україні значним перевищенням смертності над народжуваністю. Протягом досліджуваного періоду загальний коефіцієнт народжуваності зменшився на 32,4 % і відповідно до міжнародної оцінної шкали основних демографічних показників [3, с.124] з дуже низького рівня перемістився до надзвичайно низького рівня, а коефіцієнт смертності збільшився на 29,9 % і відповідно до зазначеної шкали із середнього рівня перемістився до високого. При цьому коефіцієнт природного скорочення збільшився у 2,87 рази, а коефіцієнт загального скорочення – у 3 рази.

Дослідження демографічної ситуації в Україні протягом 2014-2021 років свідчить про депопуляцію, що склалася внаслідок як соціально-економічних проблем в економіці країни, так і пандемією КОВІД-19.

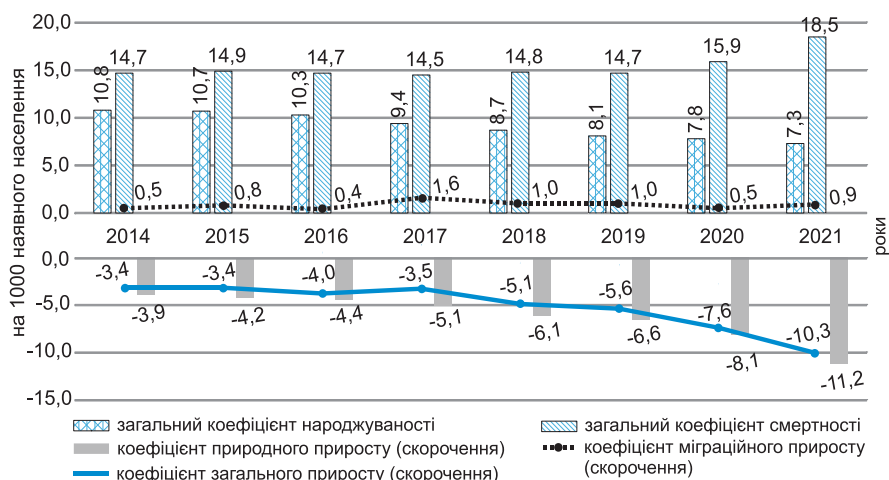

Рис. 4. Показники інтенсивності зміни чисельності населення України у 2014–2021 роках

Джерело: розраховано та побудовано автором за даними [2]

Повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну призвело до значного зменшення чисельності населення внаслідок вбивств цивільних та військових українців, примусової депортації громадян України з тимчасово окупованих територій до росії, більше 8 мільйонів українців вимушені були шукати тимчасового захисту в країнах ЄС [4]. Наразі за даними ООН кількість українських біженців зі статусом тимчасового захисту в Європі перевищила 4 мільйони [5]. Отже, погіршення демографічної ситуації в Україні відбуватиметься й надалі.

Список використаних джерел

1. Вікіпедія. URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Список_країн_за_населенням_Населення_\(1991-2021\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Список_країн_за_населенням_Населення_(1991-2021)). URL: <https://ukrstat.gov.ua/>
2. Демографічна статистика: навч.-метод.посібник для самот.вивч. дисц. Київ: КНЕУ, 2003. 132 с.
3. Близько 5 мільйонів українських біженців уже повернулися з ЄС в Україну, – глава Єврокомісії. URL: <https://biz.censor.net/n3367405>
4. Число українських біженців зі статусом тимчасового захисту в Європі перевищило 4 мільйони – ООН. URL: <https://biz.censor.net/n3371019>